

RIRAGA PAAWORO RAPIITEENIRI ROJANKINATEENIRI KORINTOJATZI

¹ Naaka Paaworo nojankinateeyimironi eeroka-paeni korintojatzi. Nokoyi niwethatemi eeroka-paeni tsikarika pikanta pijeeki. Paerani rotyaan-takina Pawa Tajorentsi noshiyakaawenteri Jesokirishito, nokenkithatakayeri maawaeni atziri. Nojankinateeyimini maawaeni aapatziyariri Jesosshi jaga Korintoki eejatzi jaga maawaeni kipat-siki owaero Akaaya. Iroñaaka notsipatari jika ayemijantzinkarite Temoteeyo.

² Maawaeni kitejiriki namaniri Pawa Tajorentsi, nokantziri:

—Pineshironkaeyerini aapatziyariri Jesoshi janta Korintoki eejatzi pamitakoteri ijeekantee-yarini kameetha. Eejatzi ikimiteeyemini riraga Awinkatharite Jesokirishito.

*Ashironkayaarika ari ishintsitakaakae
Tajorentsi ajankaneki*

³ Thame añaaperoteri Tajorentsi, riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito. Rirotaki neshironkateeyakaerini eejatzi weshiryaaakagaeyeerini.

⁴ Aririka ashironkaeyawityaani tema ari riweshiryaaakagaeyeakaeni. Pamine, itakawori riweshiryaaakagaeyeakaeni aari, roojatzi ayoteeyantakarini aweshiryaaakagaeyaarini

riraga paashinipaeni ayemijantzinkarite, aririka rashironkaeya rirori.

⁵ Kyaaryo, aritaki okanta akemaatsitakyaawo ikimitaakaga paerani Jesokirishito, aritaki riweshiryaakaanakae Pawa Tajorentsi.

⁶ Ro nokemaatsitaktakawori riweshiryaawenantemiri rirori, eejatzi rowawi-jakotantemiri. Aririka riweshiryaawentakina naaka eejatzi eeroka ari riweshiryaawentee-takimi, tema piyotakotakina riweshiryaawentakina irira. Ari pikantya eeroka pikemaatsitay-ityaawonirika, ari riweshiryaakaakimi rootaki peshiwenantyaawori oetarikapaeni.

⁷ Rootaki niyotantari eerokapaeni eekiro piyaatatyeetameentyaari Jesokirishito. Tema niyoperotaki aririka pikimiteeyenani pikemaatsityaawo eerori oetarikapaeni, eejatzi pikimiteeyenani piweshiryaawenteeyaarini Tajorentsi.

⁸ Nokowaki piyoteeyeni, noyemijantzinkaritepaeni, osheki nokemaatsita-perotayitakawoni janta Aashiyaki, tema nokenkithatakotantakariri Jesokirishito. Osheki nashironkaaka, tee eechonkiini. Nokenkithashiryaawitaka aritaki nokamaki.

⁹ Kyaaryo nokamemi; omaanta ishinetziro Tajorentsi riyotaakina tee okameethatzi ameentyaawo ashintsini aakapaeni inta ameentyaawo ishintsini rirori, riraga piriinteririri kamaentsiripaeni.

¹⁰ Ari rowawijaakotakina riraga Tajorentsi, kaari nokamanta; eejatzi eekiro riyaatatyee rowawijaakotena irira, roojatzi ikowaki nokame.

Niyotzi ikantyaani rowawijaakotapiintena,
 11 aririka pamaneeyerini Tajorentsi
 ramitakotena. Roojatzi, aririka riyoteeyeni
 paashinipaeni ikemijantakimi rirori, rowawi-
 jaakotakina, osheki riweshiryaawenteeyaarini
 irira eejatzi ipaasonkiteri.

Pimatero pameentyaawo nokantzimiri

12 Niyotaki iroka: tema ramitakotakina riraga
 Tajorentsi, ineshironkatakina, rootaki nokyaary-
 oowenantanariri nantziniriri. Tee niyotashita
 oetarika nantziniriri, omaanta riyotaakina rirori
 okameethatantari nantayitakinirini. Niyotaki
 piñaaperotakiro okameethataki nantayitakinirini,
 eejatzi ikimitaka paashinipaeni atziri, rootaki
 nokimoshiryaantakari.

13-14 Tee opomeentsita piñaanatero maawaeni
 nojankinatzimiri, eejatzi tee opomeentsita
 piyoteeyeroni. Niyotaki iroñaaka eechonkiini
 pikemaperotawakiro nokamantakimiri paerani,
 eejatzi eechonkiini paapatziyawitakina.
 Nokowaki eekiro piyaatatyyee piyotero paashini
 nojankinatzimiri roojatzi piyoperoyawakironi
 kameetharini. Aririka ipiyee Awinkatharite
 Jesoshi, niweshiryaawenteeyemini, omaanta
 nokowaki pikemaperotero nokamantzitakimiri
 piweshiryaawenteeyantnarini iroñaaka.

15-16 Ari niyotaki piweshiryaawentaw-
 itakina, piñaaperotawitakina, rootaki no-
 kenkithashiryaantawitakari napiitaatemi naree-
 taatemi. Niteeyeminimi noñagaeyaneeminimi, roo-
 jatzi nowaganakyaami janta Masheroonyaki.
 Roojatzi noñaapaemimi eejatzi, roojatzikya

nowaganakyaami Joreeyaki. Apite aweshiryaawentawakagaeyaanimi.

¹⁷ ¿Arima nokowaki namatawitemi? ¿Nokimitakarima amatawitantatsiri kantashitachari: “Ari”, eejatzi kantashitachari: “Eero”? Tee nokimitari. Tee nokoyi naaka namatawitemi.

¹⁸ Tema imonkaatziro Tajorentsi ikantziri, tee ramatawitantzi. Eejatzi naaka, nomonkaatziro ikowakaakinari, rootaki kaari nokanantapiintzimi: “Ari nanter”, roojatzi nokantashitzimi: “Eero nantziro”.

¹⁹ Ari nokaatakiri Shiirashi, eejatzi Temoteeyo nokamanteeyakimini tsika ikantari Jesokirishito, riraga Itomi Tajorentsi. Tee ikantzi rirori: “Ari nanter”, roojatzi ikantashita: “Eero nantziro”. Apatziro ikantapiintzi: “Ari nomatakiro”, roojatzi rantziro.

²⁰ Kyaaryo ranteeyakaeroni maawaeni ikashiyakaakaeri Tajorentsi aakapaeni atziripaeni. Tema ikamawentakae rowawijaakotanteeri. Rootaki akanteeyantaririni maawaeni atziri ikameethataki, ipinkathateeeyantyaaririni rirori. Aritaki okantyaari.

²¹ Aapatziyeyakarini Jesokirishito, rootaki itajonkawenantakaeri Tajorentsi asheninkatawakagaeyantakarini. Eejatzi riyooyeeyananani naaka nokenkithateeeyakoterini.

²² Tema rotyaantakiro Ishire ojeekantakae ajankaneki. Iroñaaka ayoteeyakini itomintakae, rishintontakae, rootaki kaari rookaeyanteeni.

Ikamanteeri iitaka kaari riyaatanta iñagaeri

²³ Rootaki kaari niyaatanta noñeemi paerani, tee nokoyi nokenkithatakaawentemiro pantayitaw-itakarini: tee nokoyi nowashiretakagaeyemini. Riyotzi Tajorentsi tee notheeya.

²⁴ Tee nokoyi nokantapiinteeeyemini pikemijantaperoeyenani naari, tema pikemijantaperoeyakirini Tajorentsi. Omaanta nokowaki namitakoeyemini: niweshiryaakagaeyemini maawaeni.

2

¹ Nokenkithashiryaaka: “Iroñaaka eero niyaatzi noñeeri riraga korintojatzi. Napiitakagaarikari nowashiretakagaeyaarini, eejatzi nowashiretakotrikari naari”.

² Aririka nowashiretakayemi, tema eejatzi naari ari nowashiretakoeeyemini. Roojatzi tekatsi janta weshiryaakagaeyenani naari. Aririka noñeeyeemini piweshireeyani, ari niweshiryaaneeya naari. Rooma eerorika piweshireeyaa naari.

³ Rootaki paerani nojankinatzimiori, nokaminaantakimiri: “Pookero iroka kaari kameethatatsi pantayitzirini”. Tema tee nokowaki nopolantyaari nowashiretakoeeyemini, omaanta okameethatzi niweshiryaakagaeyemini. Nokenkithashiryaakotzimi eerokapaeni pikemijantaperotena okaatzi nojankinatzimiri rootaki atsipatawakaantaari akimoshireeyeni.

⁴ Paerani nojankinateeyantakimiorini, osheki nowashiretakotakimi eerokapaeni, tema osheki niraakoeyakimini. Tee nojankinatakimo

nowashiretakaantemiri, omaanta nokowakini piyoteeyenani osheki nonintaperoeyakimini.

Ipeyakotziri Paaworo riraga antawitaworini kaari kameethatatsi

⁵ Kyaaryo nowashiretakotawitakari riraga kantzimatanari, omaanta tee apatziro naaka rowashiretakaawitakina inta eejatzi eeroka rowashireperotakayimi. Tee nokoyi nokantakoteri osheki, tema tee nokoyi nokantakowaetashityaari.

⁶ Ari powashironkaeyakirini rirori, rootaki rookantaawori rantawitakarini, iroñaaka monkaatapaaka.

⁷ Iroñaaka eero pikijiri eejatzi, omaanta pikaminthagaeyerini: pipeyakoteniri okaatzi rantawitakari. Eerrika pipeyakotziniri ari ikantashireperotakya, ikenkithashirya: “Eero ipeyakotantanawo Tajorentsi eejatzi okaatzi nanantawitakawori”.

⁸ Nokowaki iroñaaka piyotakayeri kyaaryo pinintaperoeyakirini, pipeyakoteniri okaatzi rantawitakari.

⁹ Paerani nojankinatzimiro nokantzimi: “Powashironkaeri riraga antzirori kaari kameethatatsi”. Nokantashitzimi iroka noñaantashitzimi. Nokowaki niyote kyaaryorika pikemijantaperotakina.

¹⁰ Niyotaki ari pipeyakoteeniri okaatzi rantakiri; eejatzi naari omawitakya oetarika rantawitakari nopeyakotantakawori. Okaatzi nopeyakotakayeniriri tema nopeyakowentemiri

eeroka. Riyotzi Jesokirishito kyaaryo nopeyakotakiri pimatanteeyaaworini pikimitaawakaeyani iroñaaka.

¹¹ Tema tee akoyi rantakagaeyeeroni Jatanaashi kaari kameethatatsi. Ayotaki osheki ikowawita ramatawiteeyeenimi.

Ikamantakae Paaworo iitaka ipaasonkitantarii Tajorentsi

¹² Ari chapinki nareetaka Toroowashiki, nokamanteeyakirini jeekatsiripaeni tsika ikanta Jesokirishito rowawijaakotantzi. Osheki ramitakotakina Awinkatharite, osheki raakameethateeyakinani jeekatsiripaeni, eejatzi nokenkithatakotantakariri Jesoshi osheki raapatziyakari rirori.

¹³ Omawitakya osheki atziri janta raapatziyakari Jesoshi, osheki nokowawitapaakari noyemijantzinkarite Teeto, omaanta tee noñiiri. Tema nokowawitaka nokemijantakotemi eerokapaeni. Osheki nokenkithashiryakimi, rootaki kaari nojeekaperotanta janta roojatzi nowagaantanaari Masherooniyaki.

¹⁴ Ari nokantani naari nopaasonkitapiintziri Tajorentsi. Tema itentapiintee tsikarika aateeyini. Naapatziyeeyarini Jesokirishito, rootaki itajonkakowenteeyantakinarini, imatakagaeyantakinaworini maawaeni ikowakagaeyakinarini. Iroñaaka niyotakaakirini maawaeni jeekatsiripaeni riyotakotantyaariri rirori.

¹⁵ Akimiwitakawo aaka kajankapaneri itagaetziniriri Jesokirishito inimotantyaariri Tajorentsi. Tema othotyaanakiro okajankaekatanaki

maawaeni ikemaeyantyaaworini riraga awijakotatsini eejatzi riraga theenkantsiri.

¹⁶ Niyotagaeyawitarini iñaani Tajorentsi omaanta apaanipaeni itheenkaeyakironi, rootaki okantakowenantyaariri ryaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Rowaga kamantaantsi oshiyakariri riroripaeni kaminkari shitzitatsiri. Riraga paashinipaeni niyotagaeyakirini, ari raapatziyawo rirori, rootaki ryaatanteeyaarini jenokinta, ikantyaani ijeeki. Rowaga kamantaantsi oshiyakariri riroripaeni kajankatatsiri kameetha. Osheki nokenthashiryaaperotakirowee: noshinetzirkari ryaateeyeni paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eeromi ramitakotanami Tajorentsi, eero nomatziromi naapatziyakagaeyaarinimi paashinipaeni.

¹⁷ Eeniro osheki iyotaantashiteeyawitaworini iñaani Tajorentsi raantyaari koriki. Tee nokimitari naaka. Rotyaantakina Tajorentsi niyotaantero iñaani, riytaki nokowaperotaki niyotaantero kameetha. Eejatzi ramitakotakina Jesokirishito.

3

*Ikenkithatakotziri riyotakayeriri atziri
kameetha riyotaantzi*

¹ Nojankinatantawori iroka, ¿piitashitama napiitaatatyemiro eejatzi najagaashitaata? Tema eero. Tee nokoyi paashini atziri rojankinatakotena naaka nokameethatzi roojatzi rotyaantemi eeroka. Eejatzi tee

nokoyi pojankinatakotena nokameethatzi
potyaanantyaari paashini atziri.

² Riyaateeyanakimini riraga amatawitantatsiri ipakimi kaarita rojankinatatzi paashini atziri, okantzi: “Irika atziri kameetha riyotaantzi iñaani Tajorentsi”, omaanta otheeyashita. Omaanta naaka omawitya tekatsi kaarita rojankinatakotenari paashinipaeni atziri nopensiri eero ka, piyotzi kameetha niyotaantzi iñaani Tajorentsi. Tema paapatziyakawo rootaki ipaashinitantakimiri Tajorentsi, iroñaaka pijeeki kameetha, rootaki riyotantakawori paashinipaeni atziri kyaaryooperotaki okaatzi niyotaakimiri.

³ Poñaaganteeyarini paashini atziri kyaaryo paapatziyari Jesoshi, tema pijeeki kameetha. Tema pikimitakawo iyaaritate rojankinatzi Jesokirishito, ikantzi: “Riraga Paaworo riyotaantziro noñaani kameetharini”. Tema niyotaakotakimiri Jesokirishito rootaki pijeekantyaari kameetha iroñaaka. Iroka kaarita kaari rojankinatantawo tziintaki paperiki, inta owameethashiretakimi Ishire Tajorentsi omatakaakimi pijeeki kameetha. Paeraniperoroña riraga Tajorentsi rojankinatakiro iñaani mapiki omaanta opeyakotakya roori. Iroka kaarita iroñaaka tee okimita iroka ojankinateenchari paerani mapiki, inta antawaetakayirini Ishire Tajorentsi ojankinatakiro pajankaneki eerokapaeni; tema okanteetatyeyaa ni ojeeki. Omawitya rojankinatakiro itakawori iñaani Tajorentsi mapiki.

⁴ Niyotaki kyaaryootaki okaatzi niyotaakimiru. Nameentakari Jesokirishito rootaki rami-takotantanari Tajorentsi nantayitakironi nokantakimirika.

⁵ Kyaaryo, tee nomatziro nantashitanari apaniroeni ikowakaakinari, omaanta rivotaki rirori matakaakinawori.

⁶ Rivotaki irira riyotakaanari owakirani ini-motawakaantsi: okantana tsika ikanta iroñaaka rowawijaakotantzi. Kaari nokenkithatakaoeyirini rojankinarini Moeseeshi, inta nokantakoeyirini antzirori Ishire rajankanekipaeni atziri. Tema okantakoeyirini rojankinarini Moeseeshi eeniro rantani atziripaeni, rootaki riyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta rowaga Ishire Tajorentsi añaakaakiri atziripaeni ikantyaani ijeki.

*Okameethatzi   iroka   owakirari
ikashiyakaakaeri Tajorentsi*

⁷ Paeraniperoroña achariniiteni Moeseeshi rameentaperotakari Tajorentsi. Rootaki ikantakiri irira itonkaashitanakiri itonkiy-otawakari ikenkithatakayeri janta Shinayiiki. Ro rojankinatzimotantakariri rirori mapimaanka okaatzi ikowakaakiriri atziri. Eejatzi ikantakiri Tajorentsi: “Maawaeni kaari monkaatziro okantziri rojankinarini, ari riyaateeyakini paamariki kaari tsiwakanitatsini”. Iñaantakariri Moeseeshi Tajorentsi ishipakiryaapaakiro irira rowaga ipoo, shipakiririri. Roojatzi roerinkantapaa ikenkithatakanantyaariri ijoriyyotzinkarite iñaani Tajorentsi. Roojatzi iñaanteeyawaaririni rirori oshipakiryaaka

ipoo, omaanta tee imateeyironi eekiro ryaatatyee raminapooteeyeerini, tema osheki ishipakiryaaki: omaanta shipakiryaantsi eentsikiroeni opeyimata.

⁸ Riyotaantakariri riraga Moeseeshi atziripaeni ikantziri Tajorentsi ari oshipakiryaanaki rootaki oñaaganteeyarini atziri eechonkiini itajorenka Tajorentsi. Omaanta iroñaaka ayotaki itajonkawentero irira osheki aririka niyoteeyerini atziri iñaani owakirari, okantakotziro Ishire.

⁹ Riraga Tajorentsi roñaaganteeyeni eechonkiini itajorenka ishipakiryaantapaaki ipoo Moeseeshi riyotaantakariri iñaani rowaga kantakowentakiriri maawaeni atziri riyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ari roñaagaperotanteeyawoni itajorenka aririka ayotakagaeyerini atziri tsika ikantari Tajorentsi iñaaperoteri rirori ikameethatzi ejatz ipeyakoteniri okaatzi rantakiri.

¹⁰ Kyaaryo okameethatzi rowaga iñaani riyotaantzirini Moeseeshi eenironi ishipakiryaaki ipoo omaanta iroñaaka tee oshintsitzi itawori iñaani Tajorentsi. Tema iroñaaka osheki anaakotakiro owakirari iñaani okantakotziro Ishire Tajorentsi.

¹¹ Okameethatawitaka okaatzi riraga Tajorentsi rojankinatakaakiriri Moeseeshi tema otsipatakari oshintsitzini, omaanta eero okanteetyaani ojeeki. Iroñaaka riyotaakae kameetha Jesoshi owakirari iñaani Tajorentsi, anaakotakiro itakawori ñaagantsi paerani, osheki oshintsitzi roojatzi okanteetyaani ojeeki.

¹² Tema ayotaki eero othonka roori ayotagaeyirini atziripaeni eejatzi eero ipoyaataa rootaki kaari apashiwenanta ayotagaeyantakaririni atziri.

¹³ Tee akimiteeyarini Moeseeshini, ipashikapootaka rirori riyotaantakiro iñaani Tajorentsi: tee ikoyi iñeeyerini ijoriyyotzinkarite opeyaneeya ishipakiryaapootawitaka.

¹⁴ Omawitya ishipakiryaakiro ipoo Moeseeshi tee ikoyi raapatziyeeyawoni iñaani Tajorentsi riroripaeni, rootaki kaari ishinetantari irira raapatziyaperotaari. Ikantani iñaanatapiintawitawo rojankinarini Moeseeshi roojatzi iroñaaka, omaanta tee riyotakotziro. Okimiwita ipashikawo ikenkithashiryaantari, ipakaero riyotaantziri rowaga owakirari iñaani Tajorentsi okantakotziri Jesokirishito opoyaatakawo rowaga rojankinarini Moeseeshi. Tekira ipashikaryaakaantziro riyotaantziri. Apatziro Jesokirishito matzirori ipashikaryaakaakaero aapatziyantyaariri.

¹⁵ Kyaaryo, roojatzi ikanteeyani iroñaaka. Aririka iñaanatero rojankinarini Moeseeshi, tee riyotakotziro: tekatsi ikantya ikemantyaawori.

¹⁶ Omaanta aririka rameentyaari Awinkatharite, riyotakayeri eero ramatawitanta rirojatzi; omaanta riyotaperotanaki Jesokirishito rirotaki owawijaakotantatsiri rotyaantakiri Tajorentsi.

¹⁷ Eenitatsi Awinkatharite Ishire, iyotagaeyakaeni eero apomeentsiwentawo rojankinarini Moeseeshi.

¹⁸ Iroñaaka tekatsi amatawiteeyeerini, inta

eenitatsi ayoteeyirini. Ayoteeyakini ikameethaperotaki Awinkatharite. Otajonkawenteeyakaeni Ishire akimiteeyantyaaririni. Iroñaaka akimiteeyawitakarini eechonkiini. Akantani apaashinitapiintanaki. Inja akimitaperoeya-paeyaarini, akameethaperoeyapaeni.

4

Kameetha ikenkithatakotziro Paaworo iñaani Tajorentsi

¹ Tema ikaminthagaeyakinani Tajorentsi ipeyakotakinawo nantawitakari, rootaki rotyaanantanari nokenkithatakayeri atziripaeni. Rootaki iroñaaka eero nokantashiretashita eejatzi eero nopakagaero niyoteeri paashinipaeni atziri.

² Omaanta tee nokoyi namatawiteri, eero napiitero nantero oetarika kaari kameethatatsi nopashiwentakotanakawokari aririka riyotanaki rirori: tee ikameethatzi riraga paashini amatawiteeyiririni. Tee nopaashinitziro iñaani Tajorentsi, eejatzi tee nokamantashitari atziri okameethatayitakini ikowayitzirini rirori: namatawitzirkari. Omaanta kyaaryo niyotagaeyakirini. Piyoteeyakini, eejatzi riyotaki Tajorentsi kyaaryo iroka nokantakimiri.

³ Eenitatsirika kaari yotatsini tsika ikantyaari rawijakotanteeyaaari, riroteeyakini jatatsini janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema tee ikoyi raapatziyawo iñaani Tajorentsi.

⁴ Ramatawitakiri Jatanaashi kaari aapatziyariri Jesoshi. Tema rirotaki iwinkatharite maawaeni theenkantatsiri. Tee ikowakayiri riyote tsika ikantyaari rawijakotee; tee ikowakayiri

riyoteeyeni osheki ipinkatharitzi Jesokirishito, eejatzi rirotaki irira Tajorentsipero.

⁵ Tee naaka kenkithatakotacha naari, inta riraga Awinkatharite Jesokirishito nokenkithatakotziri. Naapatziyakari rirori, rootaki nokowantakari netakoeyemini.

⁶ Paeraniperoroña riwetsikantawori Tajorentsi kipatsi otsitenitawitani, omaanta ikantzi: “Okitejitanaki”. Roojatzi okitejitananaka, rootaki iroñaaka amineeyantarini oetarikapaeni. Okimiwitaka iroka iroñaaka riyotakagaeyakinani iñaani Tajorentsi tsika ikantakotari Jesokirishito. Okimiwitaka iroka iroñaaka otamoreka najankaneki iyotaakina nojeekantari kameetha. Tema iroka iñaani iyotaakotakinari Tajorentsi osheki inintaperotakae eejatzi osheki ikameethatzsi, tekatsi rantani, eejatzi osheki ipinkatharitzi kimitaka roñaagakaero Jesokirishito. Okimiwitaka iroka iroñaaka riyotakagaeyakaeroni tsika ikantari Jesokirishito, ayotantakari osheki ipinkatharitaki irira.

*Irira Tajorentsi rirotaki matakaakaeri
akenkithatzi*

⁷ Ayotantariri Tajorentsi eejatzi Jesokirishito kimitaka eenitatsi powaagawo pinaperotachari. Omaanta iroka pinaperotachari ojeeki awathaki. Tema roori osheki ashipeyawathatzsi. Riraga Tajorentsi ikowakaakaero ashipeyawathate riyotanteeyaarini atziripaeni rotyaantakiro Ishire omatakaakina nokenkithatakoteri riraga Jesoshi. Eejatzi ikowaki riyotanteeyaari riroripaeni eero amatakaa aaka apaniroeni.

8 Nokantzimi iroka tema rowashironkaetakina riraga kijakinari paeni. Omaanta tee ishinetziri Tajorentsi rookakaenawo nokenkithatakotziri Jesoshi. Tee niyotaperoeyini oetarika nanteri omaanta niyotzi ikantani Tajorentsi ramitakoeyanani.

9 Osheki ikijeetakina, omaanta riraga Tajorentsi tee rookana; ipajapajaatapiinteetakina, omaanta tee ishinetziri rowamaena.

10 Okimitaka paerani ijeki osheki kowapi-intawiteenchari rowamaakaanteri Jesoshi, ari iroñaaka ijeki osheki kowapiintawitachari rowamaakaantenami naari; tema niyotaakiri atziripaeni iñaani Tajorentsi. Apaniroeni Jesoshi rowawijaakotapiintakina, riyoteeyantakarini paashinipaeni atziri rirotaki Añaatsiri eejatzi ishintsitakaakina nokenkithatakotantyaawori iñaani.

11 Kyaaryo, eeniro nañi omaanta oshekiwitaka nokamapiintakoterimi Jesoshi. Ro nokemaatsitantzapiintakawori iñaaperotanteri paashini atziri rirori rirotaki matakagaeyakinaworini eekiro niyaatyee niyotaakoteri.

12 Nokenkithatzzi, rootaki nokemaatsitanta-kawori osheki rooteentsi nokamimi, omaanta paapatziyeeyakarini Jesoshi eerokapaeni, rootaki pijekaeyantaarini kameetha, tema riro jeekakaakimiri Jesoshi.

13 Tema rojankinatzini paerani riraga ayemijantzinkariteni: “Naapatziyakari Tajorentsi, rootaki nokenkithatakantariri atziri iñaani rirori”. Eejatzi nokimiteeyakarini naari: naapatziyakari Jesoshi, rootaki eekiro

niyaatatyee nokenkithatakotakiri irira.

¹⁴ Ayoteeyakini eeniro riraga piriinteririri Awinkatharite Jesoshi. Iinja ipiriintaperoeyeenii aari eejatzi, eekiro aatakatatyee atsipateeyaarini Jesoshi.

¹⁵ Osheki nokemaatsitawenteeeyakimini, piyoteeyantyaarini ikamintheeyeemini Tajorentsi. Rootaki paapatziyantakariri Jesoshi pipaasonkiteeyerini eerokapaeni, pikanteeyeni: "Tema ikameethatzi Tajorentsi". Rootaki raapatziyakaantakariri rirori atziripaeni, roojatzi iñaaperotantyaariri riraga Tajorentsi ikameethatzi.

Eero akantashiretashita

¹⁶ Iroñaakakya, osheki nokemaatsiwentakari nokenkithatakiro Iñaani Tajorentsi rootaki eenitatsi osheki paashini atziri iñaaperotantariri rirori rootaki kaari nokantashiretanta eejatzi tee nopakaero nokenkithatakotziri Jesoshi. Osheki amakoteeyapaakini, kimitaka antyaashipari-teyanakityeeni, akamaeyanakini; omaanta eero akenkithashireeyironi. Tema ikantani riraga Tajorentsi riweshiryaakagaeyakaeni maawaeni kitejiriki.

¹⁷ Iroñaaka rowashironkagaeyakinani theenkantatsiri, omaanta tee natsipetashitzimaetawo nashironkaaka. Eechonkiini noñaakiro iroñaaka, omaanta Riyotzi Tajorentsi, roojatzi iinja kameetha ijekakagaeyenani janta inampiki. Nokanteetatyeeyaani nojeeke kameetha, eero okimitaa jaka.

¹⁸ Rootaki eero nokenkithashireperoeyironi pomeentsitayitacharini eejatzi jeekayitatsirini

noñeeyerini jaka kipatsiki. Ari iinja opeyeeyaaani maawaeni añaeyakirini jaka. Omaanta nokenkithashiryaa perotero kaari noñaapiintzi iroñaaka: rowaga jeekaeyatsirini jenokinta. Eero opeyaa roori.

5

Ikenkithatakotziro akimoshireeyantaarini

¹ Tema ayotzi awatha jaka kipatsiki oshiyawitawo pankotsi kaari kijotatsi intsipaete ojoweyanaki. Eero ajeekantawo osheki ojarentsi. Omaanta ayoteeyakini aririka akamaeyeni jaka, aapatziyeyaririka Jesoshi, ari ajeekaeyini jenokinta. Eenitatsi janta awatha kameethari jeekanitatsini riwetsikakaeniri Tajorentsi, kaari irira atziri wetsikakaeroni. Akanteetapaatyeeyaani ajeeke janta.

² Iroñaaka jaka kipatsiki osheki nashironkaapi-intaka roojatzi osheki nokowakiri Tajorentsi ipenawo nowatha owakirari janta jenokinta.

³ Roojatzi eero apatziro ojeeki ashire, omaanta ojeeki eejatzi awatha owakirari.

⁴ Eeniro ajeeki jaka osheki ratekaperotzi: tee akowaeyawitani ookaero iroka awatha, omaanta akowaperotaki awatha owakirataatsini. Akowaki apaashinitanee ojeekantyaari awatha owakirari kaari thonkanitachani.

⁵ Rirotaki Tajorentsi reentsitetakae ipantakaerori owakirari awatha. Omaanta eejatzi iroñaaka rotyaatakinawo Ishire niyoperoeeyantarini kyaaryo iinja itajonkawentena, ipoyaatantakinawori nowatha owakirari.

6 Rootaki niyoperoeyantanakarini riraga Tajorentsi imonkaatero iroka. Ayoteeyakini eeniro nojeekaeyini jaka kipatsiki, tekiraata atsipataperotaari Awinkatharite.

7 Tekira noñeeyerini irira, omaanta nameentaperotari rirori, niyoteeyantakarini noñeeri iinja.

8 Omaanta ayotakoeyakirini Tajorentsi iinja ipakaero awatha owakirari kimitaka ikantzitakaeri. Tema aweshiryaawentakawo ookero awatha kipatsijato aatantyaari jenokinta ajeekantyaari awatha owakirari atsipatantapaeyaariri Awinkatharite Jesoshi. Aweshiryaawenteeyawitarini irira jaka kipatsiki, omaanta osheki akowawitaka atsipataperotaari janta jenokinta, anampitaperotaawo.

9 Rootaki nantziri naaka eeniroka nojeeki jaka, nokowaperotaki nomonkaateeyeroni okaatzi ikowakaakinari riweshiryaawenanteeyenarini. Eejatzi, aaterika janta jenokinta atsipateeyari, akowaki oemoshirenkanteeyaariri.

10 Iinja ikantakowenanteeyeeni Jesokirishito. Aririka iroñaaka antayiteroni kameethatatsiri, ipinateeyeeni; aririka antayiteroni iroñaaka kaari kameethatatsi eejatzi oetarika akowashitari aaka, eero ipinateeyeeni aritaki apashiwentakya.

Ikenkithatakotaa rirojatzi Paaworo

11 Kyaaryo niyotzi Jesokirishito iinja ikantakowenanteeyeeni, rootaki osheki nopinkathateeyantakaririni, rootaki naapatziyakaanteeyakaririni atziri. Riyotzi Tajorentsi nopinkathataperotakiri, rootaki eekiro niyaatatyyee nokenkithatakayemiro

kyaaaryooperotatsiri; eejatzi nokenkithashireeya piyotakoeyakinani   nokenkithatakayimiro kyaaaryooperotatsiri.

¹² Tee nokoyi noñaanatakotya naaka nokameethaperotzi. Omaanta tee nokoyi eejatzi pipashiwentakotena. Riraga kantzimatakinari, osheki ikantakaaperotaka rirori, ikantakaaperotawentayitakawoni rantayitzirini, omaanta tee ikameethashiretzi. Ikantzimatakinra rirori, omaanta nokowaki piyote nokenkithatziro kyaaaryooperotatsiri, rootaki pimatantyaawori pikanteri: “Kaari. Riraga Paaworo riyotaakae rowaga kameethaperotatsiri”.

¹³ Aririka pikenkithashireeya noshinkiwennaty, tema eero nopakaero niyotaantziro iñaani Tajorentsi, tema ikowakaakina nantero pikenkithashireeya: ro nanantawori ikowakaakinari rirori niyotaantakiro iñaani. Aririka pikenkithashireeya ayoperotaty, antero kameethatatsiri okameethatzi, tema antero kameethatatsiri amitakotantemiri.

¹⁴⁻¹⁵ Osheki inintaperotakina Jesokirishito, ikaminthaaperotakina. Niyotaki ikamawenteeyakaeni maawaeni: iroñaaka okimiwitaka akamaeyakini maawaeni, eero antapiinantaawo eejatzi kaari kameethatatsi. Eejatzi ikowakaakae eero antawentaa aaka apaniroeni, omaanta anteniri rirori ikowakaakaeri: tema ikamawenteeyakaeni, ipiriintanaa eejatzi.

¹⁶ Paerani noetawitakari Jesoshi rirotaki atziri, tee niyotawitarini rirotaki Tajorentsi. Omaanta iroñaaka niyoperotakiri, niyotaki tsika ikanta. Eejatzi riraga ayemijantzinkarite, eero atheenkiri:

tema iñaaperoeyakirini Tajorentsi ikameethatzi.

¹⁷ Ninkarika aapatziyaarini Jesokirishito, ari ri-nashitakaakyaaari rirori; eero ikenkithashiryaaapi-intawo ikimitaaga paerani eejatzi eero rantapi-intziro rantawitarini, omaanta ipaashinitanee.

¹⁸ Riotaki itakawori Tajorentsi rotyaan-takiri Jesokirishito ikamawenteeyakaeni, rowameethateeyakaeni, rootaki imatantyaawori iñaaperotantakaeri rirori akameethatzi. Iroñaaka ikowaki akamanteri paashinipaeni atziri raapatziyari Jesoshi imatantyaariri Tajorentsi raakameethatantyaariri rirori.

¹⁹ Ñaakiro, rotyaantakiri Jesokirishito rowameethateeyeeni aaka, iñaaperoeyanteerini akameethatzi. Eero ikenkithashiriiro eejatzi kaari kameethatatsi anteeyawitarini. Iroñaaka rotyaanteeyakaeni aari akamanteeyerini paashinipaeni atziri, aririka raapatziyari Jesoshi, ari reentsitetakyaari rirori maawaeni.

²⁰ Kyaaryo, rotyaantakina Tajorentsi nopyiawenantyaariri Jesokirishito: nokamanteemiro iñaani Tajorentsi. Rootaki niyotaantemirori okaatzi rantakiri Jesoshi okimiwitaka Riyotaakimi Tajorentsi. Eejatzi riraga Jesokirishito ikowakaakimi paapatziyari iñaaperotantemiri rirori pikameethatzi.

²¹ Tekatsi rante rirori kaari kameethatatsi, omaanta rotyaantakiri Iriri ikamawenteeyakaeni. Tema rowashironkaawentashitakawo okaatzi antayitzirini. Rootaki imatantyaawori roeyowapithateero antani eejatzi iñaaperotee kimitaka tekatsi antani. Okimitzimotawitakari rantakiro rirori

kaari kameethatatsi. Rootaki iroñaaka rowameethatanteeyeerini Tajorentsi, iñaakae akameethatzi.

6

Tsika ikantapiinta Paaworo

¹ Iroñaaka nantziniri Tajorentsi ikowakaakinari, rootaki nokanantzimiri: “Ikaminthaaper-oeyakimini; tema paapatziyari Jesokirishito ee-jatzi pinetheeri ipeyakotemiro pantani. Rootaki nokanantzimiri: ‘Eero iroñaaka pitheenkiri: eero papiitziro pantapiintero kaari kameethatatsi’ ”.

² Eenitatsi iroka ikantziri riraga Tajorentsi Iwaperiteki:

“Pikantakina, rootaki nokemijanantakimiri; monkaataka kitejiri pawijakotantaari, rootaki namitakotantakimiri”.

Iroñaaka eejatzi naari nokamantemi: monkaataka iroñaaka kitejiri okameethatzi paapatziyari Jessoji, pawijakotantyaari.

³ Tekatsi nokantya pikijantenari; omaanta kameetha niyotagaeyakimini piyoteeyantakarini pawijakoeyeeni.

⁴ Nokantani nopankinatanari Tajorentsi iñaani, nokyaaryoowentakiro, piyoteeyantakarini kyaaryo nopinkathataperotakiri. Nokantani nopankinatanari iñaani, omaanta osheki nokemaatsitawentakari, nashironkaapiintaka, maawaeni.

⁵ Ipajapajaatakina joraaro, romonkyaapiintakina. Ikijapiinteeyakinani atziripaeni. Osheki opomeentsitzimotakina nokenkithatakagaeyirini

atziripaeni. Nokakitapiintzi tsiteniriki. Nokemapiintakiro notashe.

6 Omaanta kameetha nojeeki, niyotaantaperotakiro iñaani Tajorentsi, osheki nomaeritakotashitakawo ikijakina kaari kemijantatsi, nokaminthaakiri paashinipaeni. Amitakotapiintakina Ishire Tajorentsi, noneshironkaperotantakariri paashinipaeni,

7 Kyaaryootaki iroka niyotaantapiintziri, tee notheeya. Itajonkakowentapiintakina Tajorentsi, rookakowentakina, eejatzi imatakaakina naapatziyakaakariri paashinipaeni atziri ikameethatantaari.

8 Eekiro niyaatatayee nopankinatanari Tajorentsi iñaani omawitya eenitatsirika pinkathatakina, eenitatsirika shirontawentakinari, eenitatsirika ñaaperotakinari, eenitatsirika ookathatakina. Naakapaeni riropertatsiri omaanta ikantakotana notheeyashita.

9 Tee riyoteeyanani atziripaeni, omaanta riyatrina Tajorentsi. Rajareeyawitakinani atziri rowamaenami, omaanta eeniro nañi. Osheki ipajapajaateetakina, omaanta tee nokami.

10 Nowashiretakoejakarini ajoriyyotzinkaritepaeni, omaanta niweshiryaaawentakari Tajorentsi. Nashironkaawitaka naari, omaanta niyotagaeyakirini atziripaeni kameetha riweshiryaaawenantaariri rirori. Tekatsi nowaagawo omaanta ipashitakina maawaeni koetyeemotakinari.

Osheki ikamintheeyakirini Paaworo riraga korintojatzi

¹¹ Noyemijantzinkarite, nokamantaperoeyaki-mini maawaeni nokenkithashiryaaka, eejatzi maawaeni nantziro eejatzi nokamantzimi iitarika nanantawori: tekatsi nomanapithatemi.

¹² Rootaki iroñaaka eekiro niyaatatyee non-intaperotakimi eerokapaeni, omaanta kimitaka eeroka tee pinintaperoeyinani kimitaka paerani.

¹³ Ari nokimitakaanteeyakimini notyomipaeni, nishintyopaeni: osheki nonintaperoeyakimini. Eejatzi nokowaki poshiyakotenawo, pinintaperoeyenani naakapaeni eejatzi.

Eero kijokiro poyiri riraga kantashitachari raa-patziyarimi Jesoshi

¹⁴ Eero kijokiro poyiri riraga kaari aapatziyariri Jesoshi. Pamine, aririka akameethataki, ¿akimitakarima riraga kaari kameethatatsi? ¿Amonkaateeyakarinima? Teewee. Okimitaka kitejiri eejatzi tsiteniri: tee omonkaatawakaaya, inashita roori. Riraga aapatziyaperotariri Jesoshi tee imatziro ijeeki kameetha aririka itsipatakari aapatziyaperotariri Jatanaashi.

¹⁵ Riraga Jesokirishito eero inimotziro oetarika rantziri Jatanaashi. Rootaki riraga ameentariri rirori eero imatziro itsipatapiintari atziri jamashiryaakariri Jesoshi.

¹⁶ ¿Omonkaatawakaakama Tajorentsi-pankoki eejatzi opanko tsikarika ojeeki roshiyakaawentziriri iitajorentsire atziri? Teewee. Pamine, kijokiro rowaeyakaeni Tajorentsi, riraga añaaperotatsiri, tema paerani rojankinateetzironi iñaani rirori okantzi:

“Ikantzi Tajorentsi: ‘Kijokiro nowaeyanakirini maawaeni aapatziyanari, eero nookaeyirini. Notajonkawenteeyerini, eejatzi ipinkathateeyenani’ ”.

¹⁷ Eejatzi rojankinateetzironi:

“Pitsipareeri riraga antzirori kaari kameethatatsi. Eero kijokiro powaeyirini, eero pantayitzironi kaari kameethatatsi kimitariri rirori. Apatziro pijeeakanaki piweshiryaaawentena naaka. Roojatzi naakameethaperoeyemini maawaeni eero ka nashi neentsitepaeni.

¹⁸ Notominteeeyemini, nishintoteeyemini, pikanteeyenani: ‘Pawa’. Rootaki ikantakiririni Awinkatharite, riraga Tajorentsipero riraga antzirori oetarika”.

7

¹ Ari, nonintanewopaeni, ayoteeyakironi iroka ikashiyakaakaeri Tajorentsi. Eero iroñaaka antayitzironi kaari kameethatatsi, eejatzi eero akenkithashiryaaakotawo antero, apakagaerikari ameentarira Tajorentsi. Thame akyaaryooowenteeeyenirini ikowakagaeri. Eejatzi okameethatzi athaawantyaari antero oetarika kaari ikowakaakaeri.

Paaworo ikenkithatakotakiri raapatziyakari korintojatzi

² Nokowaki kameetha pameenteeyenani eejatzi pinintaperoeyanani. Piyoteeyakini tee nowashironkagaeyimini, tee nantakagaeyimironi kaari kameethatatsi, tee namatawiteeyimini.

³ Tee nokantzimi: “Eeniro pantani”, teewee. Tema nokamantakimi osheki nonintaperoeyakimini. Nokantani nokenkithashireeyakimini jaka kipatsiki, eejatzi aririka nokamae, nokantyaani nokenkithashireeyapaemini janta jenokinta.

⁴ Niyotaki pinintaperoeyakinani eejatzi pipinkathateeyakinani rootaki niweshiryaawenantakimiri, nokimoshirewenan-takimiri. Nokantziri osheki atziri: “Riraga korintojatzi osheki raapatziyari Jesoshi”. Omawitakya osheki rowashironkaetakina, niweshiryaawentaperoeyakimini.

⁵ Paerani, nareetantakari Masherooniyaki, tee nomatziro nomakoryaapae: rowashironkaapi-inteetakina. Tsikarika niyaataki osheki ikowaki rookakayenawomi niyotaakiri atziri. Riraga kaari aapatziyariri Jesoshi ikijawakina osheki. Nokenkithashiryaakopiintaka najankaneki.

⁶ Omaanta riraga Tajorentsi tema riweshiryaakaapiinteeyarini ninkarika kantashiretakiriri. Eejatzi naari, riweshiryaakaakina rirori rareetantakinari Teeto. Rotyaantakinari rirori, rootaki nokimoshiryaantakari.

⁷ Ari niweshiryaawentakari irira itsipatakina. Eejatzi ikamantapaakina paakameethateyawakirini chapinki, eejatzi riweshiryaawen-takimi. Ikamantakina pompeteeyakinani, eejatzi pikenkithashiryaanaka: eero papiiteero iroka pantawitarini paerani. Eejatzi ikamantakina pinintaperoeyakinani. Nokemantawakariri ikantapaakina, osheki nokimoshiretanaki.

⁸⁻⁹ Nojankinatantakimirori paerani, nokenkithashiryaakagaeyakimini.

Piñaanatantakawori nowaaritate, ari powashire-takoeyawitakani. Omaanta roojatzi pookakiro pantawitari, eejatzi pikantziri Tajorentsi ipeyakotemiro okaatzi pantakiro. Rootaki tee natsipetawoni nojankinateeyakimironi. Tema ikowakimi Tajorentsi powashiretakotya pantakirowa. Paerani nokenkithashireeeyanakimini, omaanta iroñaaka akimoshireeeyakini.

10 Aririka kameetha rowashiretakotya atziri okaatzi rantakiri kimitaka ikowakiri Tajorentsi, ari ikantziri irira ipeyakoteniri okaatzi rantawitakari. Aritaki ipeyakotakiniri rantawitakari eejatzi rowawijaakoteri, eero ikanteetatyeeyaani ikemaatsitantlyaawori janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Roojatzi eero rowashiretanaa paashini. Omaanta riraga atziripaeni omawitya rowashiretakotyaawo okaatzi rantayitzirini, tee ikoyi inetheeri Tajorentsi ipeyakoteniri roori. Tema tee ikoyi ijeki kameetha kimitaka ikowakaakiriri Tajorentsi. Rootaki riyaatantlyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ikantatyeeyaani itsipareeri Tajorentsi.

11 Omaanta eerokapaeni pinethaakiri irira ipeyakotemiro kaari kameethatatsi pantakiri. Iroñaaka piyotakotaa okaatzi pantakiri. Pikantakiri paashinipaeni ipakaero kaari kameethatatsi. Pikantakina iroñaaka rantakiro rirori. Tema pithaawantari Tajorentsi rowashironkaemikari. Poyaakoperotana napiitantaatemiri nareetaatemi niyotantyaari pikowaperotaki pikemijantaperoteri Tajorentsi. Pikowaki powashironkaeri antzirori kaari

kameethatatsi. Rootaki poñaagantakariri eeroka tekatsi pantani.

¹² Nojankinatantakimirori paerani kaari apatziro nokowakaakimi pamitakoteri riraganki antakotziriri iriri kaari kameethatatsi, inta eejatzi iriri, pamitakoteri. Omaanta nokowakaaperotakimi piyoteeyakini pinintaperoeyakinani. Tema rootaki ikowakaakimiri eejatzi Tajorentsi.

¹³ Ari iroñaaka niweshiryaawenteeyakimini, eejatzi niweshiryaawentawaari Teeto. Osheki ikimoshiryaapaaki, ikamantapaana: “Kameetha ijekakagaeyawakinani korintojatzi”.

¹⁴ Chapinki tekiraatani riyaatashitemi, nokamantawakiri: “Ikameethateeyakini korintojatzi, kameetha raakameethatawakimi”. Ari rareetantakimiri riytaki kyaaryo nokantakiriri, tee notheeya. Eejatzi okimitaka, tee namatawiteeyimini eerokapaeni.

¹⁵ Iroñaaka eenironi ikenkithashiryaakotemi, osheki inintaperoeyakimini: riytaki pikemijantaperoeyawakirini eejatzi pipinkathateyawakirini.

¹⁶ Eejatzi naari, niweshiryaawenteeyakimini: niyotaki pantapiintakiro ikowakaakimiri Tajorentsi.

8

Osheki ikaminthaantzi riraga masherooniyatza

¹ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki nokamantemi osheki ikamintheeyakirini Tajorentsi maawaeni ayemijantzinkarite jaka

Masherooniyaki. Rootaki ikowantakari rantero okaatzi ikowakaakiriri Tajorentsi.

² Osheki rowashironkagaeyawitakarini ayemijantzinkaritepaeni jaka omaanta osheki riweshiryaaawenteeyakarini Tajorentsi. Eejatzi tee rashaagantaperotawita, omaanta osheki koriki ipiyoteeyinirini aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki, rotyaantakiri. Riyoteeyakini rashironkagaeyakan ayemijantzinkarite janta.

³ Noñaakiri rootaki nokanantakotakimirtee eechonkiini rotyaantziri inta osheki. Tee riyoteeyini ithañeeyaari iyorikite. Tekatsikanterini: “Pikaminthayeri ayemijantzinkarite omaanta naaka tee nomatziro”. Rivotaki yotashitakawo apaniroeni ikaminttheeri.

⁴ Inethaaperoeyakinani, ikantzi: “Nokowaki namitakooyerini noyemijantzinkarite”.

⁵ Ari niyatawitaka iperi koriki, omaanta romapokakina ikanteeyakinani: “Nanteniri Tajorentsi oetarika ikowakaanari, eejatzi nantemiro oetarika pikantakinari. Pikamantena oetarika ikowakaakinari Tajorentsi”.

⁶ Ari chapinki itanakawori Teeto ikantakimi: “Pipiyoteniri jerojareejatzi piyorikite”. Ari kameetha pipiyoteeyakirini. Iroñaaka notyaanteemiri rirori eejatzi ikanteemi pipiyotaperoeyeenirini eejatzi piyorikite, roojatzi potyaanteri ayemijantzinkarite janta Jerojareeki. Pikaminthaaperooyerini piyemijantzinkarite.

⁷ Osheki panaakoeyakirini paashinipaeni piyemijantzinkarite: panaakotakiri pameentaperoeyarini Tajorentsi, pikenkithataperoeyini, piyoperoeyini, pikyaaryooowentaperotziniri

Awinkatharite ikowakaemiri, eejatzi pinintaperoeyakinani. Iroñaaka nokowaki panaakooyerini pineshironkataperooyerini ashironkaenkari.

⁸ Tee nokoyi nomperatemi pipaoyerini ashironkaenkari, omaanta aririka pipaperoteri, piyotakagaoyerini paashinipaeni kyaaryo pinintaperoeyakirini piyemijantzinkarite.

⁹ Tema eejatzi osheki inintashireeyakaeni Awinkatharite Jesokirishito. Osheki rashaagantaka janta jenokinta, eejatzi oshekiperi ipinkatharitzini, omaanta ipokantakari jika kipatsiki, rookanakiro maawaeni kameethatatsiripaeni jenokinta. Rashironkaawitapaaka: tekatsi jeekimotaneerini, itheenkaeyakirini atziri. Rashironkaawentakae aari, okantyaata kameetha ijeekakagaeyeeni janta jenokinta.

¹⁰ Ari iroka nokaminaakimiri oetaka kameethatatsiri pipantyaariri piperi piyorikite. Paerani tema eeroka itaperotakawori pikowakiro pipagaanteri piyorikite eejatzi itaperotakawori pipiyotapaakiri.

¹¹ Pikowaeyakini petakotaari jerojareejatzi: iroñaaka, eenitatsirika piyorikite pipagaanteriya, ajaatya, pithonkeritya pipagaanantyaariri kameetha pipiyoteri, potyaanantyaariri. Pipagaantashiyiityaarini kameetha.

¹² Aririka pipashityaari Tajorentsi pikowashitantari pipagaantashitariri kameetha, aritaki riweshiryaaawentakyaawo oetarika pipashitariri. Tekatsirika powaagawo eero ikijantzimiro rirori eerorika pipashitariri.

¹³ Tee nokoyi opomeentsitzimoeyemini

pipantyaariri paashinipaeni eejatzi eero opomeentsitzimoeyarini paashinipaeni. Nokowaki pimonkaatawakaeyani.

¹⁴ Omaanta eenitatsi iroñaaaka osheki pashaaganteeyakani, okameethatzpi kaminthayeri riraga ashironkaenkari. Iinja aririka rashaagantakya rirori, eejatzi aririka pashironkagaeyakyaani eerori, roojatzikya ipiyatemi ikamintheeyemini eerori. Okameethatzpi monkaatawakaya.

¹⁵ Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Riraga piyotaperotawitakawori manaa, tee otzimimo-teeri eejatzi tzimagaantapaetsiri. Omaantakya riraga aatsiri eechonkiini, tee rashironkaa rirori. Aritaki imonkaatawakagaeyakani maawaeni”.

Rootaki thame amitakotantyaariri riraga ashironkaenkari.

Rotyaanteeri Teeto iñaagaeri eejatzi korintojatzi

¹⁶ Ari ikimitakina Teeto, osheki inintaperoyakimini, rootaki nopaasonkitantakariri Tajorentsi.

¹⁷ Nokantakiri: “Piyaatashiteeri eejatzi korintojatzi, piñeeri”. Omaanta tee apaniroeni naari nokowakayeri, rirojatzi kowashitaperotachari iñaagaemi eejatzi.

¹⁸ Notyaantemiri paashini ayemijantzinkarite itsipatanakyaari. Osheki ikenkithatapiintziro iñaani Tajorentsi, rootaki iñaaperoeyantakaririni maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Eejatzi eerori, pikemakoeyakirini.

¹⁹ Eejatzi riyyoyeeyakirini ayemijantzinkarite jaka itsipatanakina naari janta Jerojareeki,

ramitakotena naaneeniri ashironkaenkari koriki. Osheki ikamintheeyakirini ayemijantzinkarite, rootaki ikanantyaari riraga jerojareejatzi: “Ikameethataki Tajorentsi”. Eejatzi riyoteeyanakini osheki akaminthagaeyakirini.

20 Ari ikaataki osheki koriki potyaanteniriri, osheki pikamintheeyakirini. Rootaki nokowan-takari eenitatsi tsipatenani naaneeniri; tekatsi nokantya ikanteetanakari: “Pikoshitakiri”.

21 Tee apaniroeni nokoyi iñaaperotena Tajorentsi nokameethatzi, eejatzi nokoyi iñaaperoeyenani atziripaeni nokameethatzi.

22 Eejatzi piñaawaeri paashini ayemi-jantzinkarite notyaanteri. Niyotakiri, ikyaryoowentakiro rantziniri Tajorentsi. Nokamantakiri osheki pameenteeyakarini Jesoshi eejatzi osheki pikaminthaanteeyakini, rootaki ikowaperotantakari ryaate iñeemi.

23 Riraga Teeto, kijokiro rowapiintakina, ramitakopiintakina netakoeyakimini. Eejatzi riraga itsipateeyaaarini iñeemi, rirotaki rotyaan-tanewopaeni ayemijantzinkaritepaeni jaka. Rirotaki kameethaperotatsiri aapatziyaperotariri Jesokirishito.

24 Ari osheki nokantapiinteeeyakirini aapatziyariri Jesoshi jaka: “Ikameethateeyakini korintojatzi”. Rootaki nokowantari pipagaanteri ayemijantzinkaritepaeni janta Jerojareeki piyorikite riyantyaawori kyaaryo pinintap-eroeyakirini rirori.

9

1-2 Tekatsi okantya nojankinatantemirori:

“Pikaminthaantyaariri piyemijantzinkarite”. Tema piyoperotaki pikamintheeyakirini. Niyotaki tee pithañeeyarini piyorikite, rootaki nokamanantariri masherooniyajatzi: “Okaataki iroñaaka apaani ojarentsi ikowantakari korintojatzi eejatzi paashinipaeni atziri janta kipatsi owaero Akaaya rotyaanteniri jerojareejatzi koriki”. Riyotakoeyakimini, rootaki ikowaperoeyantakarini ikimitteeyemini, retakoeyatyaaaririni riroripaeni.

³⁻⁴ Ari nokanteeyakirini: “Ikowaki korintojatzi rotyaanteniri jerojareejatzi iyorikite”. Iroñaaka notyaanteri riroripaeni reewatanakina, ikantemi pipiyotaperotantyaariri. Nampaetanee naari noñeeyemini, aririka itsipatanakina paashinipaeni masherooniyajatzi. Aririka iñaapaakimi pipiyotakiniri jerojareejatzi piyorikite, riyoteeyapaakini kyaaryo nokantakiriri, eejatzi eero nopashiwenta naari.

⁵ Ari nokantakiri irika ayemijantzinkaritepaeni reewatanakina, pipiyoteeyantyaaririni piyorikite. Eerokapaeni kantashitachari paerani: “Netakotyaari ashironkaenkari”, tee naaka kantaperotemini. Rootaki okameethatantari piperi kameetha.

Tajorentsi ramitakotemi oetarika aririka pamitakoteri paashini atziri oetarikapaeni

⁶ Pikenkithashiryaakotero iroka: aririka pipiyoteri piyorikite, pikimiwitakari pankiwaetatsiri: aririka ipankitero osheki okithoki, rowiitero iinja osheki. Omaanta ipankiterorika eechonkiini, ari eechonkiini raye. Eejatzi eeroka, aririka piperi

paashini eechonkiini piyorikite eejatzi Tajorentsi apatziro ramitakotemi eechonkiini; omaanta aririka piperi osheki ari osheki ramitakotemi.

⁷ Rootaki pikenkithashiryaaakooyeroni kameetha, piyoteeyakini tsika ikaate koriki pikowakiri piperiri. Aritaki ikaataki piperiri. Eero pithañaashiretari, eejatzi eero ishuntsitzimi paashinipaeni. Tema Tajorentsi intashireperotakiri riraga pashitariri weshiryaawenttariri. Tema ikoyi pimonkaatero iroka.

⁸ Aririka kameetha piperi piyorikite, tema riyotzi Tajorentsi eejatzi ikaminthaaoperotakimi kameetha. Aritaki ipakimiro maawaeni koe-tyeemotakimir, ipaperotemiro ojeekantyaari, rootaki pimatantyaawori pikaminthaantyaariri eejatzi paashinipaeni.

⁹ Tema aritaki okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Riraga oyaatziriri Tajorentsi ipashitagaantari rowaagawo owashironkaenkari. Tee ratsipetashita ikaminttheeyirini irirapaeni, eerokya ipeyakotziro Tajorentsi ikaminthaaantzi. Tema Tajorentsi imatakaakiri eekiro ryaatataye ipashitari paashinipaeni”.

¹⁰ Riraga Tajorentsi ipapiintziri pankiwae-tatsiri okithoki ipankitantlyaawori, eejatzi ipapiinteeyakaeni owaeyarini. Tema eejatzi roshekitanakimiro tzimimoeyemirini ojeekantyaari pikaminthagaeyantyaaririni ashironkaenkari.

¹¹ Eekiro ryaatakaatyeeemi Tajorentsi petakotaperotantyaariri paashinipaeni. Roojatzi ipaasonki-

teeyerini rirori, iñaaperotaperooyerini.

12 Aririka etakotantya aari, apaperoteri aapatziyariri Jesoshi riraga ashironkaenkari koetyeemotakariri. Omaanta eejatzi ayotagaeyerini ipaa-sonkiteeyerini Tajorentsi.

13 Aririka pikaminthagaeyerini piyemijantzinkarite, riyoteeyanakini rirori kyaaryo eeroka rirotaki aapatziyaperooyeriarini Jesokirishito kimitaka pikantzi. Eejatzi riyoteeyanakini tee pithañeevari piyorikite, omaanta osheki petakotantaka, roojatzi iñaaperoyerini Tajorentsi.

14 Osheki ikenkithashireeyakimini, eejatzi osheki ramanapiintziri Tajorentsi ramitakoeyemini. Riyoteeyakini oshekiperoineshironkateeyakimini Tajorentsi.

15 Thame apaasonkiteeyerini irira okaatzi ipashitakaeri, tema ikaminthaperoeyakaeniwee: rotyaantakaeri Itomi Jesoshi ikamawentakae rowawijaakotanteeri. Tee amatziro athotyeero ayotero tsika okaatzika ipashitakaeri.

10

Ikamantakowentaa rirojatzi Paaworo

1-2 Ari itsipateeyemini janta kijakinaripaeni, itheeyakotana, ikantzimi: “Tee ikameethatzi Paaworo: tee rantziro ikowakaakiriri Tajorentsi. Aririka itsipateeyakimini ithaawantzimi, tee ishincheenkaperotzimiro ipaante. Omaanta aririka ijeki inteea ipakaantakimi iyaaritate, ari ishincheenkaperotzimiro”. Omaanta

tema ineshironkaeyakaeni Jesokirishito, tee ishincheenkatee: eejatzi naaka, nokoyi nokimityaari rirori. Nokantemi eerokapaeni jewawentziriri maawaeni aapatziyariri janta: "Pookeri irirapaeni kantzimiri: 'Tee rantziro Paaworo ikowakaawitariri Tajorentsi, omaanta rantashitakawo ikowayitzirini rirori'". Teerika imaeritzi rirori, paminawakinanya niyaatashiteri, eero nothaawantapaakari, inta nokijathatapaakiri. Omaanta tee nokoyi nokijatheeeyapaemini eeroka, inta nokowaki aakameethatawakagaeyaani maawaeni.

³ Jaka kipatsikika eenitatsi kamaari kijeeyakaerini: tekatsi akantya omanateri; tee ikimitteeyarini atziripaeni omana-teyantyaaririni.

⁴ Ikimitaka joraaropaeni romanatziri kijakiriri inashitzinkawokipaeni tonkamentotsi, eejatzi aakapaeni omanatantyaari kijanteerori iñaani Tajorentsi inashitzinkawokipaeni oshiyawoni tonkamentotsi. Tema riraga Tajorentsi rirotaki tajonkakowenteeyakaerini amatantyaariri apiyateeyantaaririni riroripaeni, eejatzi anaakotakiri.

⁵ Eenitatsi riraga piyathatakarii Tajorentsi, eejatzi kantziriri atziri: "Eero paapatziyari Jesoshi". Omaanta itajonkakowenteeyakaeni Tajorentsi amaeritakaantyaariri maawaeni piyattheeyawitakaririni, eejatzi ameentakaaperotantyaariri; eejatzi akempoyaakiro okaatzi akenkithashiryaaantari amatantyaawori akemijantaperoteri Jesoshi.

⁶ Eejatzi janta pinampiki niyotaki pikemi-

jantaperoeyakinani, omaanta naamaashitaka itzimagaantaki apaanipaeni piyathatakinari. Omaantakya riraga piyathatakinari, nokanteri Tajorentsi rowashironkagaeyerini.

Naaka rotyaantanewo Jesokirishito

⁷ Eeniro kaweyakinari, eejatzi theenkakinari. Iitawitakina tee naaka rotyaantanewo Jesokirishito. Ikantakotashitaka rirojatzi: “Naaka rotyaantanewo Jesokirishito”, omaanta nokantemi naaka: “Naakapero rotyaantanewo”.

⁸ Nokantapiintakimi rotyaantakina, omaanta kyaaryootaki iroka nokantzimiri. Ikowakaakina Awinkatharite naapatziyakaaperoyeremirini: tee ikowakaana notheenkakagaeyemini. Nantziniri ikantakinari, rootaki kaari nopashiwenanta.

⁹ Tee nojankinatakotziro paashini, tema tee nokoyi nothaawakagaeyemini nowaaritateki.

¹⁰ Eenitatsi kantayitzimirini: “Ichereemo-takiri Paaworo rojankinatantzimiri: iki-jathatashitakimi. Aririka ipoke jaka, piñaawakiri tekatsi pipinkathatantawakyaariri. Tee riyotzi ikenkithatataaperoyeremini”.

¹¹ Pikamanteri rirori: “Aririka rareeteeyemini Paaworo, ikamantaperotapaemiro iroka rojankinateeyimirini. Eero rinashitapaawo ipaante”.

Tee okameethatzi ajagaaperotya

¹² Ari iñaaperoeyashitaani ikameethatzi rirojatzi riraga theenkaeyanarini. ¿Litaka nokowantyaari nokimiteeyarini irirapaeni? Ikanteeyakini: “Nomonkaatawakagaeyakan naaka, nokameethaperoyerakini”. Kyaaryo,

imonkaatawakagaeyakan, omaanta tee riyoteeyini, tee aňiilo riyoteeyantarini.

¹³ Tee nokoyi noňaaperotashitya naaka: apatziro nokowaki nantakiniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakinari. Niyotaki ikowakaakina naapatziyakaaperoeyemirini eerori.

¹⁴ Tee nantziro kaari ikowakaana, omaanta tema naaka rivotaki itaperotakawori nokenkithatakagaeyakimini paerani. Naakakya itaperotakawori kamanteeyakimirini: “Aririka paapatziyeeyarini Jesokirishito, ari rowawijaakoeyeemini”.

¹⁵ Tee nokoyi nokantashitya nantakiro naaka rantakiri rirori: tema rinashitayitakani. Nokowaki eekiro piyaateeyatyeeni eerori paapatziyaperoeyanakyaarini Jesoshi. Roojatzi nokamanteyya naari,

¹⁶ nokenkithatakagaeyerini paashinipaeni atziri eejatzi, riraga kaari riyoteeyirorini. Eero nampaetziri paashinipaeni kenkithatakaantatsiri, eero nokantashita naaka aapatziyakagaeyaririni riraga raapatziyakaakari rirori.

¹⁷ Tee okameethatzi ajagaaperotya antakiri aari, omaanta okameethatzi aweshiryaaawentyaawo imatakagaeyakaerini Awinkatharite.

¹⁸ Tee ikameethatzi ñaaperotashitachari rirojatzi ikameethatzi, omaantakya riraga atziri iňaantakari roojatzi ikanantakari Awinkatharite ikameethatzi.

Riraga Paaworo ikenkithatakotaa rirojatzi ee-jatzi kijakiriri

¹ Nokowaki nokenkithatakoteeya naaka ejatzi. Teerika añiiro niyotantari, omaanta eero pijama-neentana.

² Omaanta niyotzi eeniro pimaeritakotana. Naamaakotapiintzimi kimitaka Tajorentsi ikenkithashiryaakopiintzimi eeroka, tema nokowaki paapatziyaperotyaari apatziro Jesokirishito. Noshiyakaawentemiro, tema ikowaperotapiintzi shirampari rayero kaari shinetaliri shirampari. Aririka oshinetaakyaari paashini shirampari ari imanintanakiro, rookaero. Ejatzi nokimitaka naari, nokowaki naapatziyakaaperotemiri Jesoshi iñaaperotantemiri Tajorentsi pikameethatzi, eero rookantzimi.

³ Paerani riraga Jatanaashi ikyaantapaakari maanki ramatawitantakaworini Eewa. Tema rantakaakiro opiyathatantakariri Tajorentsi.

Iroñaaka nothaawakaakimi poshiyawokari Eewa: ramatawiteeyiminikari. Eero pishinetziri ikompitayemiro okaatzi pikenkithashiryaari, inta eekiro piyaatataye pikenkithashiryaakoperotyaari Jesokirishito.

⁴ Tee pikenkithashiryaaneenta. Pikemijantashiteeyawakarini maawaeni jatashiteeyimirini. Inashita iroka ikenkithatakotakiri Jesoshi. Nokowakaakimi iyotagaeyemini Ishire Tajorentsi, omaanta ikowakaakimi riori riyotagaeyakotemirini kamaari. Nokamanteeyakimini paapatziyari Jesoshi pawijakoeyanteeyaarini, rinashita riyotagaeyakimirini riori amatawiteeyimirini. ¿Itaka

pikemijanteeyantaririni?

⁵ Riraga amatawitantatsiri ikantakaap-erotaka ikenkithashireeya ranaakotakina ikenkithatakotziri Tajorentsi. Omaanta tee nokenkithashiryaa kotsiri naaka ranaakotakina. Itheenkayawitanani rirori, omaanta *¿iitaka* nokowantyaari nopenkathateri rirori?

⁶ Raamaawitakina tee nokenkithatzi kameetha, omaanta niyotayitzironi kameetharini iñaani Tajorentsi. Piyoteeyakinani niyotayitzirini kameetha.

⁷ Pamine, paerani owakira naapatziyakaantakimiriri, tekatsi nokowakoneenteeyemini, inta nantawaetzi nojeekantyaari rootaki nomatantyaawori nokenkithatakotkimiri Jesoshi ari pawijakotanteeyari.

⁸ Eejatzi naaki iyorikite ipakinari paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi, rootaki kaari nonethaakotantzimiri piyorikite nomatantawori niyotaanteeyakimini eerokapaeni.

⁹ Nojeekimoeyantakimirini, nashironkaawitaka, omaanta tee nokamantzimi. Rootatzi ipoñaaka Masherooniyaki ayemijantzinkaritepaeni, ipapaakinari eejatzi koriki. Rootaki tee nokowakoeyimini koriki eejatzi tekatsipero nokowakoeyemini eerori iinja.

¹⁰ Iroka nokashiyakaakimirri rootaki kyaaryooperotatsiri kimitaka kyaaryooperotatsiri iñaani Jesokirishito rootaki iroñaaka nokamanteeyeririni maawaeni akaayajatzi tekatsi nokowakoeyemiririni.

¹¹ *¿iitaka* nokamanantyaariri? *¿Piitzima* tee non-intashireeyimini? Riyotzi Tajorentsi kyaaryo

nonintashiryaaperoeyakimini osheki.

¹² Omaanta nokowaki niyotakaaperoeyemini tee nokimitari riraga paashinipaeni iyotagaeyawitzimirini, amatawiteeyimirini. Pipinatziri, rootaki riyotagaeyantakimirini rirori. Omaanta naaka, tekatsi nokowakotemi.

¹³ Tee rotyaantziri riraga Tajorentsi. Ramatawiteeyakimini. Roshiyakaantashitaka rirotaki rotyaantanewo Jesokirishito.

¹⁴ Aritaki ikanta, ramatawitantzi, ikimitakari Jatanaashi, ramatawitantzi rirori. Roshiyakaantashitakari rirori ronampiri Tajorentsi.

¹⁵ Aritaki ikantari aapatziyariri kamaari: ikowaki roshiyakaantashitaka aapatziyariri Tajorentsi. Tema ikenkithatakotashitakari atziri ijekantyaari kameetha. ¡Ashironkaamatsiterini! Inja Tajorentsi rowashironkaeri rotyaanteri paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Riraga Paaworo ranaakoeyirini kijakiriri riyotaperotzi

¹⁶ Napiiteemiro: eero piitashitana tee añiiro niyotantari. Omaanta piitashitenarika kaari yotatsi, pikemina nokantemi: kimitaka pikemijantakiri riraga amatawitantatsiri.

¹⁷ Tee ikamantana Awinkatharite nokenkitatayota, tee ikowakaana nokantakaaperotashitya, kimitaka riraga amatawitantatsiri.

¹⁸ Omaanta ikantakaaperoeyani riraga kijeeyakinarin: iroñaaka nokimitawityaari naari, nokantakaaperotya.

¹⁹ Tema piiteyawitakawoni eenitatsi piyotantari. Rootaki pikemijananteeyaririni

riraga amatawitantatsiri paapatziyawo
theeyaantsi riyotaakimiri.

²⁰ Omaantakya riraga amatawiteeyimirini, tee pitheenkiri rirori. Osheki romperateeyakimini, raapitheeyakimiri piyorikite, ikantakaaperotz-imoeeyakimini, eejatzi ipajapooteeyakimini ee-jatzi ikaweyeeyakimini. ¿latakaya?

²¹ Pikowaki eerokapaeni nokimiteri irikapaeni kaari yotzinkari; omaanta kyaaryo tee niyotzi nokimityaari.

Ari riraga amatawitantatsiri eeniro osheki ikantakaaperotawentawoni okaatzi rantakiri: iroñaaka nokimiwityaari, noñaawaetakotero okaatzi awijimotakinari.

²² Ikantakaaperowentakawo ijoriyyotaki. Tema naakakya joriyyo. Isheninkatakari Ishirayeeri, riraga riyoaanewo Tajorentsi. Eejatzi nokimitakari naari. Ikantzi: “Nosheninkatakari Awaraamani”. Eejatzi naari, nosheninkatakari irira.

²³ Ikantashitawita: “Nantziniri Jesokirishito ikowakaakinari”. Omaanta naaka osheki nanaakotakiri. Osheki nokyaaryooowentakiro nantziniri Jesokirishito ikowakaakinari, rootaki romonkyaaaganteetapiintawitakinari omonkyaaagamentotsiki, ipajapajaatantapiinteetakinari, omaanta riroripaeni, kaari. Osheki nokamapiintawitaka.

²⁴ Riraga nojoriyyotzinkarite ipajapajaatapiintakina, tak, tak, tak, okaataki 39 ipajatakina. Paashini kitejiri eejatzi 39 ipajapajaataana, tak, tak, tak. Eejatzi ikimitaana paashini kitejiri, okaataki kitejiri apawakooni ipajapajaatakin.

²⁵ Paashini kitejiri rompojantapiintakinawo in-

chashithaki, tak, tak, tak. Okaatzi apite rapi-iteetakina. Eejatzi paashini kitejiriki rompojan-taanawo mapi, pok, pok, pok. Eejatzi nokinakow-itaa pitotsiki antawokiroña inkaare. Ari otsi-siyanaki, roowiteencha nopiinkemi. Roojatzi ee-jatzi nokimitapiintaka napiitaki 2 inashitaka kite-jiri, nopiinkemi. Apaani kitejiri nothataaga in-chapankikira niyankaanikira inkaare, opoñaaga pitotsi; roojatzi nokitejitakotaki.

²⁶ Osheki nokinakinayitanakini no-kenkithatantakari. Osheki nopiinkemi eniki. Osheki ikoshitapiintakina koshitantatsiri, rowashironkaapiintakina. Rowamaenami nojoriyyotzinkarite eejatzi paashinijatzitat-siripaeni atziri. Rowamaenami jeekatsiri nampitsiki. Notzimpinawitaka antamiki ari opomeentsitzimotakina osheki janta. Roowiteencha nopiinkemi antawokiroña inkaare. Rowamaenami atziri itheeyashita ikantzi: "Naaka aapatziyariri Jesoshi". Omaanta tee.

²⁷ Osheki opomeentsitzimotakina, osheki nashironkaapiintaka. Osheki tee nomatziro nomaye tsiteniriki. Nokemapiintakiro notashe eejatzi nomiri. Osheki kitejiri tee otzimi noyaari. Nokemakiro nowatsinkari, tekatsi nopewiryaaakotari.

²⁸ Kyaaryo nokemaatsitawo maawaeni iroka, eejatzi nokantani nokenkithashiryaapiintakiri ayemijantzinkarite, nokowakaaperotakiri raapatziyaari Tajorentsi kameetha.

²⁹ Aririka rowashiretaka ayemijantzinkarite, nowashiretakotakari naari. Eenitatsirika ayemijantzinkarite rantakagaetakiri kaari

kameethatatsi, ari noshiyari Tajorentsi nokijawentakirori okaatzi rantzi riraga antakaakiriri ayemijantzinkarite kaari kameethatatsiri. Eejatzi nopashiwentakotyaari antakirori.

³⁰ Nokamanteeyakimironi iroka piyoteeyantyaarini eero nokantakaaperota okaatzi nantakiri, tema tee naaka antashityaawoni oetarikapaeni, omaanta riraga Tajorentsi matakaanawori maawaeni.

³¹ Riyotaki rirori tee notheeya. Rirotaki Iriri Awinkatharite Jesokirishito, thame akanteetatyeyaaani añaaperoteeyerini maawaeni.

³² Paerani ipinkathariwenantzini riraga Areetashi. Rotyaantziri amitakotantsiri ipinkathariwenantzti janta Tamaashikoki. Irira rirotaki otyaantziriri joraaropaeni jaga ashitakokira rinkiteeyakironi maawaeni nampitsi ragaetanteenarimi. Ikowakowaeyawitakinani joraaropaeni,

³³ omaanta raanakina ayemijantzinkarite janta shiirikoki inkitzirori nampitsi. Rateetakaanakina roojatzi omoo, impaetzi royiitakotaana kipatsiki kantziriki. Rootaki nomatantawori noshiyapithatakari pinkathari akaantenanimi.

12

Koñaaatziro iñaaakiri Paaworo kimitaka jataki jenoki

¹ Pamine, tee okameethawita nokenkithatako-tapiintya naaka nokameethatzi, omaanta nokowaki nokamantemi noñaakiri naari. Eejatzi nokamantemiro ikamantakinari Jesokirishito.

²⁻³ Okaataki iroñaaka 14 ojarentsi raanakina Awinkatharite janta jenokinta, janta oshekinta okameetheetyaaperotzi. Iyaatakirika nowatha, tee niyotzi: apatzirorika iyaataki noshire. Riyotzi Tajorentsi rirori.

⁴ Tekatsi nokantya nokamantemiro maawaeni nokemakiri janta. Aririkami nomawitakyyawomi, eero ikowakaanawo Tajorentsi nokaman temiro.

⁵ Osheki niweshiryaawentayitakawoni noñaayitakirini, omaanta tekatsi nokantya nokantakaaperotyaawo. Omaanta nokaman temi tee nomatziro nokameethatzi naari apaniroeni. Tekatsi nomine nanteniri Tajorentsi ikowakaakinari apaniroeni: rivotaki Tajorentsi matakaanawori oetarikapaeni, rootaki niweshiryaawenantakariri.

⁶ Niweshiryaawentakyyawomi nantakiri naari, eeromi otzimimi niyotantari, eejatzi notheeyami. Ñaakiro, tekatsi nante apaniroeni. Tee nokoyi nokamantemiro nantayitzinirinika naari. Eenitatsi piñaakotakinari eejatzi pikemakotakinari: monkaataka, eero nokantzimiro paashini.

⁷ Eenitatsi osheki riyotakaakinari Tajorentsi, omaanta tee ikowakaana nokantakaaperotyaawo. Rootaki ishinetantakariri Jatanaashi rowashironkaakina, nokemaatsitantakawori nomantsiyataki.

⁸ Okaataki 3 nonethaaawitakari Awinkatharite nokantziri: “Petsiyatakotena”,

⁹ omaanta ikantakina: “Noneshironkatemi, monkaataka. Eero netsiyatakotzimi,

omaanta eero nookimi: notajonkakowen-temi pimatantyaawori pantero oetarika nokowakaakimiri". Iroñaaka niweshiryaawentakawo iroka nokemaatsitakari: niyotaki iroñaaka itajonkakowentakina Jesokirishito.

¹⁰ Rirotaki niweshiryaawentaperotakari. Tee noshintsitzi, ishirontawenteeyakinani paashini-paeni, nokemaatsitayitakawoni oetarikapaeni, ikijeetapiintakina, nashironkaapiintaka, omaanta niweshiryaawentakari Jesokirishito. Tema riyotzi tee noshintsitzi, eenitatsi osheki tee nomatziro nantero, omaanta imatakaakina nantero.

Kameetha ijekaki Paaworo janta Korintoki

¹¹ Ñaakiro, osheki nokenkithatakotaa naaka. Okameethatemi piñaaperotenami nokameethatzi, pikenkithatakotenami kyaaryooperotatsiri, omaanta, tee. Rootaki nokenkithatakotantaari naaka kyaaryooperotatsiri. Tee nokameethatzi naari, tekatsi nantaperote apaniroeni. Omaanta tee ranaakoeyananani riraga iyotagaeyawitzimirini piñaaperoeyawitarini ikameethatzi.

¹² Okameethawita pikenkithashiryaakoperotenamei naari. Paerani, eeniro notsipateeyimini, ari piñaakoeyakinani omatakaakina Ishire Tajorentsi notajonkantayitakini, nantayitakironi kaari piñaapiintzi. Tema iroka niyotakaaperoeyakimini kyaaryo rotyaataperotakina Jesoshi.

¹³ Nokamintheeyakimini, maawaeni. Nokimitakaanteeyakimini maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta paashinikipaeni nampitsi. Apatziro eeroka, tee nokanteeyemini:

“Pipena koetyeemotakinari”. Tekatsikya nantziri oetarika pitheenkantanari.

14 Rooteentsi niyaate noñaantaatemiri eejatzi. Okaate 3 nareetaatemi. Eero opomeentsitz-imoeylimini, tekatsi nokowakoeyemini. Apatziro nokowaki pinintaperoeyenani eejatzi pipinkathatena. Nokimitakagaeyakimini neentsitepaeni. Eentsitepaeni tee ipapiintee koetyeemoteeri, omaanta aaka apapiintziri koetyeemotariri rirori.

15 Nokañaashitawo maawaeni nantakiri paap-atziyaperoeyantyaaririni. Oshekiperononintaperoeyawitakimini eeroka, omaanta eerori, tee pipiyatana pineshironkatena.

16 Ari ikanteeylimini kijakinari: “Kyaaryo, tekatsi ikowakoeyemini Paaworo, omaanta eenitatsi Riyotantari rirori. Naamaaka ramatawiteeyakimini, raapithatantzimirori oetarikapaeni”.

17 ¿Eenitatsima raapithatakimiririraga notyaantakimir? Tekatsi.

18 Chapinki notyaantakimir Teeto eejatzi notyaantakiri paashini ayemijantzinkarite. ¿Eenitatsima rayitakimiriror? Tema ikimitakina naari: tekatsi ikowakoeyemini.

Osheki ikenkithashiryaaaka Paaworo

19 ¿Piitashiteeyawitakanai apatziro nokowaki noñaawaetakota naaka kyaaryooperotatsiri? Pikompitakawo iroka pikenkithashireeya. Naapatziyakari Jesokirishito, rootaki nokowantakari naapatziyakagaeyemirini.

20 Osheki nokenkithashiryaaka iroñaaka. Naamaashitya aririka noñeeyapaakimini eero noñaaperotaperoeyapaemini. Eejatzi naamaashitya eero piñaaperotawakina naari. Naamaashitya noñaapaakimi aririka pipiyapiyawaantetawakaaka, aririka piñaawenashiryaakotawakaya aririka tee pimonkaatawakaaka, aririka pikijathatawakaaka, aririka pinashiiyaawoni pikenkithashiryaari, aririka pikantzimatawakagaeyakani, aririka pithawetakotawakagaeyakani, aririka pikantakaaperoeyakani, aririka osheki pikantashiwaetylakani, maawaeni; tee pijeekaeyini kameetha.

21 Naamaashitya aririka nareeteemi eejatzi nowashiretakotapaemi. Ro nowashiretakotantemiri, riyotaakina Tajorentsi tee okameethatzi panteeeyakirini. Nopashiwentakayaari riraga kaari ookironi kaari kameethatatsi rantapiintayitakirini: riraga mayempiyitzirorini tsinani, riraga shirontawentawori iina, riraga ayirori iyashiyani, maawaeni.

13

Ikowaki Paaworo ikemijantakaaperoeyerini korintojatzi

1 Ari okaataki apite noñaantaatzimiri paerani, iroñaaka nareetaatemi eejatzi. Ari okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Eenitatsirika apite eerorika 3, ñaakoterini atziri rantakiro kaari kameethatatsi, piyoperotaki kyaaryo rantaperotakiro, rootaki okameethatantyaari powashironkaeri”.

² Paerani eenironi nareetantakimiri apitetapaentsiri nokamineeyawitakarini ipakagaero riraga antzirori kaari kameethatatsi, eejatzi iroñaaka nojankineeyakinirini ipakaanteeyaworini ninkarika eekiro riyaatatyee rantero kaari kameethatatsi. Tema iroka apitetapaentsiri nokaminaantziri. Aririka napiitero nareetaatemi tema rootaki tres-tapaentsiri rootaki nowashironkaantapaakyariri eerorika ipakaero rantziri.

³ Rootaki piyoteeyantanakyaarini kyaaryo naaka rotyaantanewo Jesokirishito eejatzi nokamanteeyimironi iñaani. Tee ithaawakagaeyimini irira, omaanta osheki ipinkathariwenteeyakimini, itajorentsitaperotaki.

⁴ Ikentakotanteetakaririni paerani Jesoshi, tee ishintsitawita, omaanta itajonkakowentakiri Tajorentsi rañaantaari. Eenitatsi iroñaaka osheki itajorenka. Tee noshintsiteeyini naari, nokimiwitakari Jesokirishito paerani janta koroshiki. Omaanta itajonkawentakina, rootaki iroñaaka nomatantawori nanteniri oetarikapaeni ikowakaakinari namitakotantemiri.

⁵ Okameethatzi piyotakoeyani eerokapaeni kyaaryorika paapatziyaperoeyakarini Jesokirishito, eejatzi kameetha pikemijantaperoeyakirini. Tema piyotzi okithaatakaakimi Ishire itajonkawenteeyakimini. Teerika okithaatakaakimi, tee kyaaryo paapatziyari Jesokirishito.

⁶ Niyotzi aririka pikenkithashiryaakoper-tyaawo okaatzi nokantzimiri eejatzi nantziro, ari piyotero kyaaryo riyoyaakina Tajorentsi

nokenkithatakaantemiri eerokapaeni iñaani.

⁷ Namanapiintziri Tajorentsi ramitakoeeyemini eero pantziro kaari kameethatatsi. Tee nokoyi nowashironkaemi. Eejatzi tee nokowawita piñaaperotashitena, omaanta nokowaperotaki pijeeki kameetha omawitya paashini atziri ikenkithashiryaaakotena natsipetashitakawo nantakiri.

⁸ Aririka pantero kyaaryooperotatsiri, eero nowashironkaemi. Tema eero nomatziro nantziro kaari ikantanari Tajorentsi. Omaanta aritaki apatziro namitakotakiri aapatziyariri Jesoshi.

⁹ Nokimoshirewentzimi aririka pameentaperotakyaari Jesoshi eejatzi pikemijantaperoteri. Aririka pameentaperotyaari monkaataka, eero okantzimoneentana pitheenkanarika, tema tekatsi okantya nowashironkaemi, omawitya ikenkithashireeya amatawitantatsiri nothaawanentatzi. Omaanta aritaki namaniri Tajorentsi ramitakoeeyemini paapatziyaperoeyarini.

¹⁰ Rootaki noshintsithateeyantzimirini nojankinatakimo iroñaaka, roojatzi aririka nareeteeyemini tekatsikya noshintsithatawen-tapaemiri eejatzi. Ikowakaakina Tajorentsi nopinkathariwenante, omaanta tee nokoyi nowashironkaeyantemirini, omaanta namitakoeeyemini paapatziyaperotantyaariri.

Riwethateeyanaarini

¹¹ Noweyaantaneemiro, noyemijantzinkarite, niwethateeyaneemini, nokowaki pi-weshiryaaawenteeyaaarini Jesokirishito. Pikenkithashireeyani, eero papiiteero eejatzi

kaari kameethatatsi. Piweshiryaakaawakagaeyaani, paakameethawakagaeyaani, roojatzi kijokiro rowaemi Tajorentsi. Tema osheki inintaperoeyakaeni, kameetha ijeekakagaeyakaeni.

¹² Piwethatawakaeya, paakameethataperotawakagaeyaani.

¹³ Riwethateeyimini maawaeni ayemijantzinkarite jaka.

¹⁴ Nokowaki iroñaaka ineshironkaeyemini Awinkatharite Jesokirishito, inintashireeyakimini Pawa Tajorentsi, ejatzi ikithaatakaakimiro Ishire pijekanteeyaarini kameetha.

Ari okaatzi

Naaka nojankinateeyimirini:

Paaworo

**Iwaperite tajorentsi ikenkithatakoetziri
awinkatharite Jesokirishito: owakirari
inimotakiri tajorentsi**
**New Testament in Ashéninka Pajonal (PE:cjo:Ashéninka
Pajonal)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Pajonal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ashéninka Pajonal [cjo], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ashéninka Pajonal

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

97defb47-361b-545a-898b-173aeaa61806